

**YOSHLARNI NIKOHGA QADAR TIBBIY KO'RIKDAN O'TISH
BO'YICHA YO'NALISHLARI**

X.X. Abduramanov,

*“Oila va gender” ilmiy-tadqiqot instituti direktori o‘rinbosari,
iqtisodiyot fanlari doktori, professor*

Sh.A.Abdiraimova

*“Oila va gender” ilmiy-tadqiqot instituti kichik ilmiy xodimi,
mustaqil tadqiqotchisi*

Annotatsiya. Nikohga qadar tibbiy ko'rikning ahamiyati jamiyatda sog'liqni saqlash va oilaviy barqarorlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Bu ko'rik turmush qurmoqchi bo'lgan juftliklarning jinsiy va reproduktiv salomatligini, genetik kasalliklarni va jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarni aniqlashga yordam beradi. Nikohdan oldin o'tkaziladigan tibbiy tekshiruvlar, kelajakdagi bolalarning salomatligini himoya qilish va turmush o'rtog'ining sog'lig'ini ta'minlash uchun zarur. Shuningdek, bu ko'riklar oilaviy barqarorlikni oshiradi, jamiyatda kasalliklarning tarqalishini kamaytiradi va sog'liqni saqlash tizimini samarali qiladi. Nikohga qadar tibbiy ko'riklar, ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash va oilaviy farovonlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar. Nikohga qadar tibbiy ko'rik, infeksiya va genetik kasalliklar, reproduktiv salomatlik, psixologik holat, ijtimoiy barqarorlik, oilaviy barqarorlik, sog'liqni saqlash tizimi, kasalliklarning oldini olish, profilaktika.

Аннотация. Важность медицинского обследования перед вступлением в брак играет важную роль в обеспечении здоровья и стабильности семьи в обществе. Этот скрининг помогает выявить сексуальное и репродуктивное здоровье, генетические заболевания и заболевания, передающиеся половым путем, у пар, собирающихся вступить в брак. Добрачные медицинские осмотры необходимы для защиты здоровья будущих детей и обеспечения здоровья супруга. Эти обследования также повышают стабильность семьи, снижают распространение заболеваний в обществе и делают систему здравоохранения более эффективной. Медицинские осмотры перед вступлением в брак служат укреплению социальной стабильности и обеспечению семейного благополучия.

Ключевые слова: Медицинское обследование перед вступлением в брак, инфекционные и генетические заболевания, репродуктивное здоровье, психологическое состояние, социальная стабильность, стабильность семьи, система здравоохранения, профилактика заболеваний, профилактика.

Annotation. The importance of premarital medical examination plays an important role in ensuring health and family stability in society. This examination helps to identify the sexual and reproductive health, genetic diseases and sexually transmitted diseases of

couples who want to get married. Premarital medical examinations are necessary to protect the health of future children and ensure the health of the spouse. These examinations also increase family stability, reduce the spread of diseases in society and make the health system more effective. Premarital medical examinations serve to strengthen social stability and ensure family well-being.

Keywords: *Premarital medical examination, infectious and genetic diseases, reproductive health, psychological state, social stability, family stability, healthcare system, disease prevention, prophylaxis.*

Kirish

Nikohga qadar tibbiy ko'rik, jamiyatda sog'liqni saqlash va oilaviy barqarorlikni ta'minlashda muhim o'rin tutadi. Bu ko'rik, nikohni rejalashtirayotgan juftliklarning salomatligini baholash, ularning jinsiy va reproduktiv sog'ligini tekshirish, genetik kasalliklar va jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarning mavjudligini aniqlash uchun amalga oshiriladi. Nikohdan oldin o'tkaziladigan tibbiy tekshiruvlar, nafaqat turmush o'rtog'ining sog'lig'ini himoya qilish, balki kelajakdagi bolalarning salomatligini ta'minlash uchun ham muhimdir.

Shuningdek, nikohga qadar tibbiy ko'riklar jamiyatda sog'liqni saqlashni yaxshilash, kasalliklarning tarqalishini kamaytirish va oilaviy barqarorlikni oshirishga xizmat qiladi. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklar, genetik muammolar yoki reproduktiv salomatlikdagi muammolarni erta aniqlash, oila a'zolarining salomatligini ta'minlash va muammolarni oldindan hal qilish imkoniyatini yaratadi. Bunday ko'riklar orqali juftliklar bir-birlariga zarar yetkazmasliklari, o'z salomatliklarini yaxshilash va kelajakdagi oilalarining barqarorligini mustahkamlashlari mumkin. Nikohga qadar tibbiy ko'rik, shuningdek, oilaviy rejalashtirishni qo'llab-quvvatlash va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi.

Umuman olganda, nikohga qadar tibbiy ko'rikning ahamiyati, sog'liqni saqlashni yaxshilash, kasalliklarning oldini olish va jamiyatda barqaror oilalar qurishni ta'minlashga qaratilgan asosiy omillardir. Bu jarayon, nafaqat juftliklar uchun, balki jamiyat va davlatning sog'liqni saqlash tizimi uchun ham katta ahamiyatga ega.

Asosiy qism. Oila — inson hayotining asosiy bo'g'inidir va uning barqarorligi, farovonligi va muvaffaqiyati jamiyatning mustahkamligiga bevosita ta'sir qiladi. Shuning uchun, yangi oilaning mustahkam bo'lishini ta'minlash va kelajakdagi avlodlarning sog'lig'ini himoya qilish uchun nikohdan oldin kelin-kuyovni tibbiy ko'rikdan o'tkazish juda muhimdir. Tibbiy ko'riklar turmush qurmoqchi bo'lgan juftliklarning jinsiy va reproduktiv salomatligini, genetik kasalliklarni va jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarni aniqlash imkonini beradi. Bunday tekshiruvlar orqali, juftliklar o'z sog'lig'ini yaxshilash, mumkin bo'lgan kasalliklarning oldini olish va kelajakdagi bolalarning salomatligini ta'minlashga imkoniyat yaratadilar.

Nikohdan oldin o'tkaziladigan tibbiy ko'riklar nafaqat turmush o'rtog'ining sog'lig'ini himoya qilish, balki oilaviy barqarorlikni oshirishga ham yordam beradi. Bu jarayon, genetik kasalliklarning oldini olish, reproduktiv salomatlikni baholash va psixologik holatni tekshirish orqali oilaviy muammolarning oldini olishga imkon yaratadi. Shuningdek, bu ko'riklar orqali kasalliklarning erta aniqlanishi, ularning davolanishi va avlodlarga o'tishining oldini olish imkoniyatlarini taqdim etadi.

Tibbiy ko'riklar, oilaviy barqarorlikni ta'minlash bilan birga, jamiyatda sog'liqni saqlash tizimini yaxshilash va kasalliklarning tarqalishini kamaytirishga xizmat qiladi. Ular, juftliklarga o'z sog'lig'iga javobgarlikni oshirish, oilaviy rejalashtirishni to'g'ri amalga oshirish va kelajakda farzandlarining salomatligini kafolatlash imkoniyatini yaratadi. Nikohdan oldin o'tkazilgan tibbiy ko'riklar, jamiyatda sog'liqni saqlashni yaxshilash, kasalliklarning oldini olish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi.

Shunday qilib, nikohdan oldin tibbiy ko'riklarni o'tkazish — bu faqat individual salomatlikni emas, balki butun oilaning va jamiyatning barqarorligini ta'minlash uchun zaruriy bir qadamdir. Bu orqali yangi oilaning sog'lom va baxtli kelajagini qurishga yordam berish mumkin.

Nikohlanuvchi shaxslarni tibbiy ko'rikdan o'tkazishdan ko'zda tutilgan asosiy maqsad — irsiy va nasliy kasalliklarning oldini olish, oilada sog'lom muhitni qaror toptirish¹.

Nikohga qadar tibbiy ko'rikning ahamiyati, bir nechta muhim sohalarda o'z aksini topadi. Ushbu ko'rikning maqsadi, turmush qurmoqchi bo'lgan juftliklarning sog'lig'ini baholash, kelajakdagi oilaviy farovonlikni ta'minlash va jamiyatda sog'liqni saqlash tizimini mustahkamlashdan iborat. Quyida nikohga qadar tibbiy ko'rikning asosiy ahamiyatli jihatlari keltirilgan:

Jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarning aniqlanishi Nikohga qadar tibbiy ko'rik, jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarni aniqlashda muhim rol o'ynaydi. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklar o'z vaqtida aniqlanmasa, turmush o'rtog'iga yoki kelajakdagi bolalarga zarar yetkazishi mumkin. Tibbiy ko'rikda bu kasalliklarni erta aniqlash orqali davolash, infeksiyaning tarqalishini oldini olish va oilaning salomatligini saqlash mumkin. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarning aniqlanishi, o'z navbatida, jamiyatdagi sog'liqni saqlash tizimiga yordam beradi va umumiy salomatlikni yaxshilashga xizmat qiladi.

Genetik kasalliklarni aniqlash Nikohga qadar tibbiy ko'rikda genetik kasalliklarni aniqlash ham juda muhimdir. Ba'zi genetik kasalliklar yoki boshqa qon kasalliklari, oilalarda avloddan- avlodga o'tib, kelajakdagi bolalarga zarar yetkazishi mumkin. Nikohdan oldin bu kasalliklarni aniqlash, juftliklarga genetik maslahatlar olish imkonini beradi. Bu orqali, juftliklar o'z farzandlarining salomatligini baholashlari va kerakli choralar ko'rishlari mumkin. Shuningdek, bu tibbiy ko'riklar, genetikaning kelajak avlodlarga o'tishini oldini olishda muhim ahamiyatga ega.

¹ [Nikohdan oldingi tibbiy ko'rik shartmi? | DNK.UZ | Foydali](#)

Reproduktiv salomatlik. Reprodukativ salomatlik, ayollar va erkaklar uchun ham muhimdir. Nikohga qadar tibbiy ko'rikda reproduktiv sog'liqni tekshirish, homiladorlikka tayyorgarlik, bevaqt bolali bo'lmaslik muammolarini aniqlashga imkon beradi. Ayollar va erkaklarning reproduktiv salomatligini baholash, oila qurishdan oldin ularning salomatlik holatini bilish imkoniyatini beradi. Bunda, tug'ruq muammolari, shuningdek, reproduktiv tizimdagi muammolar aniqlanishi mumkin. Bu ko'riklar, oilaviy barqarorlik va kelajakdagi farzandlarning salomatligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Psixologik holatni baholash Nikohga qadar psixologik tekshiruvlar ham ko'plab mamlakatlarda amalga oshiriladi. Bu turmush qurishga tayyorlik, stress darajasi, depressiya va boshqa ruhiy holatlarni aniqlashga yordam beradi. Psixologik holatni baholash, juftliklarning bir-biriga nisbatan munosabatlarini yaxshilash, ularning turmush hayotida duch kelishi mumkin bo'lgan muammolarni oldindan aniqlashga yordam beradi. Bu, nikohning mustahkam bo'lishi va oilaviy barqarorlikni saqlash uchun zarurdir. Psixologik muammolar, masalan, depressiya yoki stress, kelajakda turmushda jiddiy qiyinchiliklarga olib kelishi mumkin.

Ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash Nikohga qadar tibbiy ko'rikning ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashdagi roli katta. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarni va genetik muammolarni erta aniqlash orqali, juftliklar bir-biriga zarar yetkazmasliklari va kelajakda oilalarining barqarorligini ta'minlashlari mumkin. Oilaviy barqarorlikni oshirish orqali jamiyatda ijtimoiy farovonlikni ta'minlash mumkin. Nikohga qadar tibbiy ko'rikning ahamiyati, oila a'zolarining salomatligini himoya qilish va ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlashga yordamchi bo'ladi.

Sog'liqni saqlash tizimiga yordam berish. Nikohga qadar tibbiy ko'riklar, sog'liqni saqlash tizimining samaradorligini oshirishga yordam beradi. Kasalliklarni erta aniqlash, davolash va oldini olish orqali sog'liqni saqlash tizimiga katta yuk tushmaydi. Shuningdek, tibbiy ko'riklar, jamiyatda salomatlikni yaxshilash, sog'liqni saqlash bo'yicha yanada ongli yondashuvni shakllantirishga yordam beradi. Tibbiy ko'riklar, kasalliklarning tarqalishini oldini olish va davlat sog'liqni saqlash tizimini samarali qilish uchun muhimdir.

Nikohga qadar tibbiy ko'rik, oilaviy salomatlikni ta'minlash, kasalliklarning oldini olish, genetik va reproduktiv muammolarni aniqlash, psixologik holatni baholash va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Bu ko'riklar, nafaqat turmush qurmoqchi bo'lgan juftliklar uchun, balki jamiyat uchun ham katta ahamiyatga ega. Nikohga qadar tibbiy ko'riklar orqali sog'liqni saqlash tizimi yaxshilanadi, kasalliklarning tarqalishi kamayadi va oilaviy barqarorlik ta'minlanadi.

Taklif va tavsiyalar

Nikohdan oldin tibbiy ko'rikning ahamiyatini jamiyatda keng qo'llash uchun quyidagi takliflar berilishi mumkin:

1. **Ko'riklar uchun maxsus dasturlar yaratish:** Nikohdan oldin amalga oshiriladigan tibbiy ko'riklar uchun maxsus dasturlar va xizmatlar tashkil etish, juftliklarga o'z sog'lig'ini

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR

baholash va zarur maslahatlar olish imkoniyatini yaratadi. Bu dasturlar turli yoshdagi va jamiyat qatlamlaridagi juftliklarga mo'ljallangan bo'lishi kerak.

2. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarning oldini olish bo'yicha targ'ibot ishlari: Jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarning oldini olish va ularni erta aniqlashning ahamiyati haqida keng jamoatchilikka ma'lumot berish. Bu kasalliklarni aniqlash, davolash va oldini olish bo'yicha muntazam targ'ibot ishlarini olib borish kerak.

3. Genetik kasalliklar haqida xabardorlikni oshirish: Nikohdan oldin genetik kasalliklarni aniqlashning muhimligini tushuntirish uchun maxsus seminarlari va kurslar tashkil etish. Bu juftliklarga o'z farzandlarining salomatligini baholash va kerakli choralarni ko'rishga yordam beradi.

4. Psixologik salomatlikni tekshirish: Nikohdan oldin psixologik tekshiruvlarni amalga oshirish, juftliklar o'rtasidagi munosabatlarni yaxshilash va ruhiy salomatlikni mustahkamlashga yordam beradi. Psixologik masalalar nikohning muvaffaqiyatiga bevosita ta'sir qiladi, shuning uchun bu jarayonni ham e'tiborga olish zarur.

5. Sog'liqni saqlash tizimini yanada takomillashtirish: Tibbiy ko'riklar tizimini sog'liqni saqlashning muhim qismi sifatida qo'llab-quvvatlash va ularni samarali amalga oshirish uchun kerakli resurslarni ajratish. Bu jamiyatning umumiy sog'lig'ini yaxshilashga va kasalliklarning oldini olishga xizmat qiladi.

6. Oilaviy rejalashtirish va tibbiy ko'riklar o'rtasida o'zaro hamkorlik o'rnatish: Tibbiy ko'riklar va oilaviy rejalashtirishni birlashtirish, juftliklarga sog'liqni saqlash va farzand rejalashtirish masalalarida birgalikda qarorlar qabul qilishda yordam beradi. Bu, oilaviy farovonlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abduramanov X.X., Xonto'rayev B., Zokirov Sh. "Erta turmush va erta tug'ruq holatlari: muammo va yechimlar". [Matn]: uslubiy qo'llanma. – Toshkent: "Mahalla va oila nashriyoti", 2021. – 84 b.

2. Алимжанова Д., Махмудова Д. Ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлаш марказлари учун йўриқнома. Йўриқнома. – Тошкент: "Маҳалла ва оила" нашриёти, 2022. – 48 б;

3. Musurmanova O., Xoliqova M. Reproktiv salomatlik va jinsiy tarbiya – yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashning muhim omili. – Toshkent: O'zRFA "Fan" nashriyoti, 2021. – 68 b

4. Муаллифлар жамоаси. Янги Ўзбекистоннинг бахтли оиласи. Услубий қўлланма. – Тошкент: "Маҳалла ва оила" нашриёти, 2023. – 84 б.